

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 11

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, JANUARY 14TH, 1936

LETO XXXIX. — VOL. XXXIX.

Mesto Cleveland ima za 12 milijonov neplačanih računov

Cleveland. Mesto Cleveland ima skoro dvanajst milijonov nefundiranih dolgov, ki morajo biti plačani tekom leta 1936. Splošno se pričakuje, da bodo volivci v kratkem morali glasovati za višje davke, najmanj 6 centov od \$100,00 davčne vrednosti, ako mesto ne preneha z rednim poslovanjem.

V državni zbornici je bil pretekli teden stavljen predlog, da se fundira vse mestne dolge, in se porazdeli odplačevanje teh dolgov na gotovo dobo let, gotovo vsoto na leto. Vendar je malo upanja, da bi bil ta predlog sprejet, ker mu nasprotuje poslanska zbornica.

Poleg tega so pa lastniki velikih poslopij in apartment hiš v Clevelandu zelo nasprotni temu predlogu za fundiranje dolga, ker se bojijo večjih davkov.

Med drugimi dolgi, ki jih ima mesto Cleveland, je dolg v vsoti \$2,569,144.38. To vsoto dolguje mesto Cleveland prav za prav samo sebi — ker ta vsota predstavlja neplačane račune mestni elektrarni.

Mestne ceste so razsvetljene in mesto bi moralo za to razsvetljavo plačati mestni elektrarni, toda računi se že več let niso plačevali, dasi mesto pobira denar za elektriko od privatnih odjemalcev elektrike.

Utilitetne družbe silno nasprotujejo, da bi se ta dolg plačal, kajti če je plačan, bi si s tem mestna elektrarna tako opomogla, da bi lahko dajala boljše postrežbo za nižjo ceno, kot pa računajo privatne kompanije za elektriko.

Drugi upniki mesta Cleveland so: država Ohio, kateri bi moralo mesto plačevati za zavarovanje mestnih delavcev v slučaju nesreče in bolezni. Nickel Plate in New York Central železnica, ki sta plačali mestni delež za odpravo križišč.

Nadalje osebe, ki so na sodnih tih tožile mesto, dobile odškodnino prisojeno na sodnji, a mesto ni plačalo ničesar z izgovorom, da so mestne blaginje — prazne. Upniki so mestni uslužbenci, ki od 10. decembra lanskega leta še niso dobili nobene plače. Razni lastniki hiš v Clevelandu imajo dobiti \$159,000, ker so plačali preveč davkov, po čemur tega pa ima mesto še vedno za \$1,775,000 skrip denarja, katerega mora polagoma odpraviti.

Loti na pokopališčih

Ta teden se velika porota v Clevelandu ne bo javila s škandalom prodajalcev pokopališčnih lotov, ker državni pravdnik ni m. časa. Jutri se namreč začne že dolgo pričakovana obravnava proti Alexu Bernsteinu, bivšemu blagajniku Cuyahoga okraja, ki je tožen, da je ukradel nad en milijon dolarjev davčnega denarja. Obravnava je bila že 15 krat prestavljena, toda državni pravdnik je sedaj izjavil, da pod nobenim pogojem ne bo dovolil ponovno zavlačevanje. Ker morata biti oba, prosekutor Cullitan in njegov namestnik McNamee pri obravnavi, se je preiskovalno velike porote proti pokopališčnim raketirjem preložilo.

Sovjetski parnik Donec se je potopil v Finskem zalivu. 30 mož je utonilo.

So že začeli!

Washington, 13. januarja. — Louns Ludlow, kongresman iz Indiane, je vložil te dni v poslanski zbornici kongresa načrt za novo nevtraliteto postavlo Zed. držav. Poleg drugih določil vsebuje ta načrt tudi ostre kazni za tujezemce v Ameriki, proti katerim je ta postava zlasti naperjena. Na strani 173 kongresnega zapisnika beremo sledeče: Točka 5. Kadarkoli je v slučaju vojne med dvema ali več tujezemskimi silami državni tajnik ameriške vlade opozorjen, da kak tujezec v Ameriki ali pa v deželah, ki pripadajo Zedinjenim državam, vrši propagando, ki je v nasprotju z določbami glede svobode govora, in s svojo propagando skuša pridobiti naklonjenost Zedinjenih držav, tedaj je dolžnost delavskega tajnika, da povzroči takojšnji zapor dotičnega tujezca in da se ga nemudoma deportira v deželo, iz katere je prišel. Rekrutiranje v Zedinjenih državah za katerokoli armado borečih se držav, je absolutno prepovedano. Kdorkoli krši to določbo, bo kaznovan z globo \$10,000 in s petimi leti zapor.

Kongres se lrese, ker bo moral naložiti nove visoke davke

Washington, 13. januarja. — Komaj je sedanje zasedanje kongresa en teden staro, že so se pojavile grožnje, da bo moral kongres naložiti nove davke, ki bodo strah za vsakega davkoplačevalca.

Predsednik Roosevelt je še novembra meseca izjavil, da sedanjih kongres ne bo naložil nobenih novih davkov, ker zadostujejo sedanjim dohodki za vse potrebe. Toda predsednik ni računal na kongres in na najvišjo sodnijo.

Najvišja sodnija je zavrgla AAA, in s tem je vlada izgubila letno najmanj \$400,000,000 dohodkov, na katere je računal predsednik Roosevelt. Poleg tega je kongres ves obseden za izplačilo vojaškega bonusa, in ta bonus bo zahteval nadaljnjih \$2,000,000,000. Na to predsednik ni računal.

Denar se ne more dobiti drugače kot z novimi davki, razen če vlada začne tiskati bankovce in s tem povzroči inflacijo dolarja. To bi pa v predsedniškem letu porazno vplivalo na volivce. Vlada mora tudi dobiti neke \$750,000,000, kar je obljubila farmerjem še v letu 1935. Da bodo naloženi novi davki, je brez vprašanja. Vprašanje je le, kakšne vrste davki naj se naložijo, ko je danes domalega že vse obdavčeno. In kaj bo z relifom po 1. juliju, 1936, nihče niti misli ne more.

Predsednikov ples

Kot vsako leto, bodo tudi letos priredili v Clevelandu predsednikov ples na rojstni dan predsednika Roosevelta. Plesna prireditev se vrši dne 30. januarja. Dobiček te prireditve bo razdeljen med razne bolnišnice, v katerih se nahajajo hromi otroci.

Vsi dobili delo

Hayes taborišče CCC gozdne armade v bližini Columbusa, O., je izpraznjeno. Še ob božiču se je nahajalo tam 811 mladih fantov, ki so od tedaj vsi dobili delo.

Coughlin ima 9 milijonov ljudi organiziranih za volitve

Detroit, 13. januarja. — Rev. Chas. Coughlin je včeraj tekom radio govora povedal, da je danes že devet milijonov oseb organiziranih v Ameriki v raznih kongresnih distriktih za prihodnjo volilno boj.

Obenem je naznanil, da bo začetkom marca meseca začel izdajati svoj lastni časopis, katerega bo zastoj pošiljal vsakemu, kdor se bo priglasil. Časopis tudi ne bo prejemal nobenih oglasov.

Coughlin bi rad videl, da bi sleherni državljan čital ta časopis. Apeliral je na one, ki imajo denar, da pošiljajo darove, tako da se bo časopis tudi siromašnim lahko posiljal. Izjavil je, da bo znašala naklada tega tednika do 8 milijonov števil.

V ostalem je Coughlin zopet ponovno in strupeno hudo napadal Federalno rezervno banko. Izjavil je, da je ta banka popolnoma neustavna in je tozadevno vložil tožbo na najvišji sodniji, da slednja proglasi Federalno rezervno banko za neustavno.

Povedal je, da oblast delati denar ima samo kongres Zed. držav, ne pa Federalna rezervna banka. Slednja banka je za interese bankirjev in proti ljudskim interesom. Zlasti je podarjal skrajno proti ljudsko gospodarstvo pri Rezervni banki.

Omenil je, da so Zedinjene države potom Federalne rezervne banke posodile zaveznikom v Evropi nič manj kot \$25,000,000,000. Ko se je ta dolg pred sedmimi leti fundiral, je Federalna rezervna banka odputila zaveznikom \$14,000,000,000. Ostalo je še \$11,000,000 dolga, katerega Evropa pod nobenim pogojem ne bo plačala, tako da je Federalna rezervna banka pripravila ameriški narod ob 25 milijard dolarjev.

V istem času, ko so velebankirji pogoltnili in zapravili to nezasišano visoko vsoto, pa napačajo predsednika, ki je dolžil par tisoč milijonov za podporo brezposelnim in za javna dela.

Nepostavna aretacija

Pretekli teden so policisti aretirali nekega Wilbur Parkhursta, 2007 W. 85th St., Policia je prišla v njegove prostore z varantom, ker je bil zatožen, da prodaja opojno pijačo nepostavno. Policisti niso dobili v njegovih prostorih ničesar, toda prišli so tudi v njegovo spalnico, kjer so preiskali obleko in dobili v hlačah pint žganja. Bil je aretiran. Sodnica Mary Grossman je pa moža opustila in je oštelja policijo. Rekla je, da je policija pač imela pravico preiskati trgovske prostore, nobene pravice pa ni imela vdreti v njegovo privatno stanovanje in iskati po obleki. Za to bi morala imeti policija izredno dovoljenje od sodnije.

Tepeni sin

Iz Loraina se poroča, da je bil tam obsojen neki Samuel Petroff na šest mesecev zapor, ker je s koroščem pretepel svojega štiri leta starega sina.

Dva državljana sta bila ubita na Kubi tekom predsedniških volitev.

Iz Loraina, O.

Demokratska stranka je dobila popolno kontrolo nad mestno zbornico v Lorainu in s tem seveda tudi vso odgovornost. Dasi je bil eden demokratskih councilmanov v Lorainu proglašen kot nepravilno izvoljen, pa imajo demokrati še vedno absolutno kontrolo nad zbornico. Vsi javni uradi, ki so pod kontrolo mestne zbornice, so prišli v roke demokratov, kar se ni zgodilo že dolga leta. Za klerka mestne zbornice je bil imenovan Mr. Paul Mikus. Demokratov je sedaj pet v mestni zbornici, republikanci so štiri. Med demokratskimi councilmani pa vzbuja pozornost mladi Leo Svete, ki je zelo agilen. Izmed petih demokratskih councilmanov v Lorainu so štiri Slovani in sicer: Leo Svete, Jos. Petrovski, John Jaworski in Jos. Repka. Za tajnika klerka mestne zbornice je bila izvoljena na predlog Leo Sveteta Miss Martha Kumše.

Prijeti sportnik, ki je napadal Roosevelta

New York, 13. januarja. — Tu je bil aretiran bogatin, inženir v pokoju, Austin Palmer, fanatičen prista republikanske stranke. Aretiran je bil, ker je pisal predsedniku neslana pisma, v katerih mu je celo grozil, da ga bo umoril. Tajni agenti zvezne vlade so dobili bogatina v njegovem stanovanju na Park Ave. Peljali so ga v carinski urad, kjer je priznal svoj zločin. Povedal je tudi, da se je silno srdil na predsednika, katerega dela odgovornim, da je povzročil, da je izgubil nad en milijon dolarjev svojega premoženja. Palmer se je pri zaslišanju silno jezil, ker mu niso dovolili takoj odvetnika, še bolj pa je bil razjarjen, ker niso hoteli vzeti njegovega osebnega čeka v vsoti \$2000 kot varščino, dasi je znano, da je Palmer še vedno jako premožen. Palmer je v svojih pismih namigaval, da je dober strelec, ki zna pogoditi svoj cilj. V njegovem stanovanju so dobili mnogo pušk. Na sled so mu prišli, ker je ena tipka na njegovem pisalnem stroju bila polomljena in so tako dognali, odkod prihaja pisava. Palmer je vdovec, živel je sam za sebe. Imel je pet strežnikov. Kazen za pošiljanje zločinskih pisem po pošti, je zapor od petih do desetih let.

Rešeni dečki

Preteklo soboto so se trije slovenski dečki podali k obrežju jezera v bližini 170. ceste. Kot mladina, ki vedno iznajde kaj novega, tako so tudi ti trije fantiči zagledali ogromen kos ledu. Dobili so palice, se podali na led in s tem, da so palice zatikali v dno vode, so se lepo vozili na ledeni plošči. Toda veselje ni trajalo dolgo, kajti plošča je nasleda na peščeno sipino, kakih 100 čevljev od brega. Dečki niso mogli nikamor več naprej. Ledena plošče se ni dala premakniti. Dve uri so dečki kričali na pomoč, in strah se je vselil v njih mlada srca, kajti med tem se je stemnilo. Končno jih je vendar nekdo opazil in sporočil ognjegašcem, ki so mlade fantiče kmalu rešili in pripeljali na breg. Njih imena so: Paul Fortuna, 13 let star, 1208 E. 167th St., Joseph Snel, 10 let star, 1212 E. 167th St., in Ludvik Smrdel, 15 let star, 1228 E. 167th St. Slednji je dobro.

Abesinci praznujejo praznik zahvale, ko se lahi umikajo

Addis Ababa, 13. januarja. — Laške kampanje v Abesiniji je za enkrat ali mogoče za vedno konec. Italijani so se že umaknili iz Tembien gorskih krajev, katere so z največjim naporom zasedli pred šestimi tedni.

Kot bi hotela sama narava Abesincem pomagati v boju napram Lahom, je začel padati dež, in to pet do šest tednov po prej kot običajno. Od novega leta sem pada v Tigre provinci na severni fronti neprestano dež, in tudi na južni fronti je začelo liti.

Stotine laških tankov in vozil je obtičalo v blatu. Ceste, zaneseno zgrajene po Italijanih, so popolnoma pogreznjene v blatu. Italijanom je nemogoče prevajati topove ali pa živež za vojaške na fronti.

Včeraj so se tudi razširile vesti, da so Italijani tudi izpraznili mesto Makale, vendar te vesti niso še potrjene. Vseeno, kar so pridobili tekom treh mesecev hudih bojov, je sedaj za Italijane izgubljeno.

Abesinci po vseh mestih in vaseh se zbirajo k slovesnim zahvalnim obredom. Deževje, ki je sedaj začelo, trajalo od šest do osem tednov, nakar se za nekaj tednov zvedri, in maja meseca začne zopet padati dež vse do oktobra meseca.

Tako je Mussolinijeva trditev, da je prišla italijanska armada v Abesinijo širiti laško kulturo, dobesedno obtičala v abesinskem blatu. V Ogaden provinci se je pa poleg tega začela širiti med laško armado malarija, ker laški vojaki niso vajeni ondote nega podnebja.

Abesinci so obenem tudi sedaj dognali, da so napravili zelo pravilno ko niso nikjer silili v odločilno bitko. Tako jim je svetoval njihov cesar. Prvotno so Abesinci silili v odločilno bitko, a sedaj so dognali, da so brez krvi in žrtve dosegli to, kar bi dosegli v krvavi bitki.

London, 13. januarja. — Angleški vojaški krogi so prepričani, da bo Mussolini obdržal svojo armado v Afriki, dokler se vremenske prilike ne spremenijo, nakar bo zopet poskusil v vojno srečo. V Afriki se nahaja približno pol milijona laških vojakov. Prehrana armade bo seveda veljala neštete milijone. Tjencev dolarjev premoženja.

Smrtna kosa

V St. Luke's bolnici je umrl rojak John Nemanich, star 56 let, stanujoč na 3334 Superior Ave. Tu zapušča sina Johna in hčer Mary, poročeno Ferenčin, let doma v vasi Lešnjica, fara brata Josepha, dve sestri, Katarino, poročeno Terlep in Terezo, ki biva v Waukeganu. Pokojni je bil doma iz Slavne vasi v Beli Krajini, kjer zapušča sorogro in več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v sredo jutraj iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi, 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida in na Calvary večer vrši direktorska seja in pokopališče. Preostali sorodniki, ki so naše globoko sožalje. Bodi direktorji, da se gotovo udeležijo seje. — Tajnik.

Vest iz domovine

George Rakar, 1067 E. 69th St., je dobil iz domovine vest, da mu je 28. decembra umrla ljubljena mati Marija, v starosti 83 let, doma v vasi Lešnjica, fara St. Peter pri Novem mestu. Doktor, ki zapušča dve hčeri, v Ameriki pa dva sina. Naj bo blagi slovesni ženi ohranjen blag spomin pri vseh, ki so jo poznali.

Direktorji S. N. Doma

Naznanja se vsem starim in novim direktorjem S. N. Doma na St. Clair Ave., da se danes večer vrši direktorska seja in sicer ob 8. uri. Prošeni so vsi direktorji, da se gotovo udeležijo seje. — Tajnik.

Ameriške cigarete

Iz Beograda se poroča, da je jugoslovanska vlada devolila prodajo ameriških cigaret v Jugoslaviji. Obenem se bo pa tudi izvoz jugoslovanskih cigaret v Anglijo in Ameriko znatno zvišal.

Malenkostna prilika Hauptmanna, da se reši električnega stola

Trenton, N. J., 13. januarja. — Brez dvoma je da bo moral R. B. Hauptmann ta teden sedeti na električni stol v državnih zaporih v Trentonu in zapustiti ta svet. Le tri malenkostne prilike ima, da pobege električnemu stolu, toda te prilike so tako negotove, da se najbolj izvežbani odvetniki branijo storiti odločilni korak.

Prva prilika je začeti s habeas corpus obravnavo na kaki zvezni sodniji. Težko bo najti zveznega sodnika, ki bi dovolil tako obravnavo, ker je že najvišja sodnja zavrnila Hauptmannovo jučaj.

Druga prilika je apel na prvotnega sodnika Trencharda, ki je vodil prvo obravnavo. Hauptmannovi odvetniki bi morali sodnika prepričati, da imajo nove dokaze za Hauptmannovo neolžnost, nakar bi mogoče sodnik Trenchard dovolil novo obravnavo.

Tretja prilika je ponoven apel na najvišjo sodnijo Zedinjenih držav, dasi je bil ta apel tam že ukrat zavrnjen.

Tudi governor države New Jersey ne more rešiti Hauptmanna. Edina pravica, ki jo ima, je podaljšanje Hauptmannu življenja za 90 dni.

Pomiloščevalna oblast, ki je mela zadnjo besedo glede Bruno Hauptmanna, se je posvetovala šest ur glede njega. Govorili se, da so bili trije izmed osmih članov oblasti za pomiloščenje, toda ko so ponovno začeli premišljevat, zakaj je imel obsojeni Hauptmann toliko tisočakov Lindberghovega denarja v svoji hiši, so končno tudi glasovali za smrt.

Malo iskrico upanja ima obsojeni Hauptmann tudi v tem, če se bo mogoče kdo zgledal, da je izvršil zločin, predno odpeljejo Hauptmanna na električni stol. Splošno se namreč sodi, da Hauptmann nikakor ni mogel sam izvršiti zločina, in če je imel sokrivca, zakaj skriva njegovo ime, ko bi si lahko olajšal usodo, če bi govoril.

Včeraj je odvetnik Fisher vprašal Hauptmanna, če bi mogoče priznal zločin in imenoval osebe, ki so mu pomagale pri odpeljavi in umoru Lindberghovega otroka. "Jaz sem povedal vso resnico," je odgovoril obsojeni Hauptmann. "Nihče ni bil zapleten z menoj v ta dogodek, kajti jaz nisem nikdar storil to, za kar so me krivega spoznali."

Pojasnilo glede nesreče

Pred nekaj dnevi smo poročali, da je neki voznik zadel s trukom v Ogrincovo mesnico na St. Clair Ave. Včeraj se je oglasil pri nas Mr. Krašovec in povedal, da je bil voznik truka njegov sin Jakob Krašovec, stanujoč na 1533 E. 172nd St. Nesreča se je pripetila, kot pove Mr. Krašovec, ker so bila tla ledena in se se mu zavore pri kolesih zaklenile, vsled česar je zaneslo truk preko ceste. Truk je last McKenna Tool Co., kjer je Mr. Krašovec za voznika že preko 5 let. V nesreči je Mr. Krašovec sam dobil težke poškodbe in leži v postelji doma.

Česka vlada je zaprla nad 100 dijakov univerze, katere je obtožila veleizdaje.

STIŠKI TLAČAN

spisal Ivan Zorec

"Naši tlačani so dobri, prav nič se nam jih ni bati," je levica popravljala. "Siromaki so, pomagajmo jim, še bolj bodo naša potlej."

"Kdo ve? Tlačan je nevaležen. Stori mu še toliko dobrot, ob uri, ko bi se jih moral hvaležno spominjati, te malopridno izda!"

Trda sodba je zaprla sapo vsem; potrdil je ni nihče, ovrgel pa tudi nihče ne.

"Pomagajmo jim; če niso vredni, so prav gotovo potrebni!"

"Tudi graščaki naj storijo tako, pa se jim nihče ne bo upiral."

"A če ljudstvo prežene tirana, mu je sam Bog dal to misel."

"Da, človek stopi višje, če stopi na svojo bedo."

"Ne, ne, predznost je, če se tlačani branijo tlake in grajske oblasti," je bila desnica huda. "Kristus govori le o duhovni svobodi."

"V nebesih je prostora le za dobre, pokorne tlačane, pekli je voza za tiste, ki se upirajo svojemu gospodu."

"Tudi slaba gosposka je iz Boga; tlačan jo zasluži s svojimi grehi."

"Apostol Pavel je oznanjal pokorščino cesarjem Kaliguli, Klavdiju in Neronu, ki so bili pogani."

"O, v tej deželi jih je dosti, ki so slabši kakor pogani!" je levica uščenila.

"Judje so služili Nebukadnezarju, pa jim je ubil kralja, pomoril starše in otroke, vzel domovino in zažgal Jeruzalem in tempelj!"

"So služili, res je," je levica vracala, "naposled pa so se uprli in sam Bog jim je pomagal."

"Da, volja je vse, milost bož-

Isadore Blumenfeld je obtožen, da je ustrelil urednika Walterja Liggetta v Minneapolisu, ki je začel boj proti raketirjem v svojem asopisu.

Al Smith, ki je postal velik nasprotnik predsednika Roosevelta in nekateri demokratje zahtevajo, da se ga vrže iz demokratske stranke.

ja jo posvečuje, človek si po njej priboruje pošteno svobodo!"

"Nekrščansko je, če si človek zaslužni človeka, upor zoper sužnost je zapoved življenja."

"Človek je svoboden le notranje," je desnica odmajevala.

"Tudi notranje, če ima čisto vest; in tlačani jo imajo. Bojujejo se za zunanjo svobodo, za kruh, za svoje človeške pravice, ki jih jim graščaki kratijo."

Pater opat je dvignil roko, pa tri so utihnili.

"Vaše misli glede uporniške nevednosti poznam," je dejal;

"če bo treba, ukrenem, kar se mi bo zdelo prav na vse plati. A zdaj še nekaj: gospod grof Turjaški iz Žužemberka je per nefas — po krivici odgnal našega tlačana Kabliča iz Malega Gabra in ga dal v vozo; pa saj veste. Ugovarjali smo, zahtevali ga nazaj, a on ga ne izpušči. Tako se tlačanu godi krivica in našemu samostanu kraj pravica. Quid consilii — kaj svetujete?"

Levica je prežeče gledala desnico, ki je pobežala očel.

"Grofovo divjačino je kral," se je desnica naposled oglašila. "nekaj kazni mu pač gre."

"Za to bi ga bil sodil samostan," je levica ometala. "Kaj grofu mar naš tlačan!"

"Grofa je udariti s cerkveno kaznijo. Zalil je samostan v njegovi pravici, tlačana se je polastil, morda tudi že pohabil."

"Virj boni est misereri — rečem zdaj tudi jaz," je pater desničar pogledal opata; "a grofa je vendar opomniti še enkrat, naj stric — precej vrne tlačana."

"Grofovo ravnanje neti med tlačani strast upornosti, trdo ga je prijeti," se je levica pasla ob stiski plemiških patrov.

"Vse se poskusim, da se grof zlepa in brez prevelikega ponižanja zboga s samostanom," je opat pokimal in se spomnil Trlepov. Brž je patrom ob kratkem povedal o Janezu in Ančki in kaj jima zavira zakonsko zvezo.

Patri z desnice so se oglašili:

"Pro primo — prvič: Osvoboditev tlačanov bi prav zdaj utegnili postati pohujšljivo."

"Pro secundo — drugič: Jure haereditario — po dedinskem pravu bi nam Janez vzel tudi Trlepovino."

"Pro tertio — tretjič: Trlepi so zvitorepi, zmerom lačni zemlje, nemara jim misel hodi prav v to smer."

A levica je ugovarjala.

"Pater opat je razločno povedal, da bi osvoboditev veljala le za Janeza, ki je najmlajši in ki se priženi na svobodno domaćijo. Trlepovina ima zadosti drugih, starejših dedičev."

"Po tej ženitvi bi se nam približala Stepičevina, ki nam bi bila zmerom prav prijazna; pater opat je ukrenil valde bene — prav dobro in modro."

"Na škodo samostanu vsaj gotovo ne," je opat pritrdil in premolknil.

"A zdaj vam moram povedati še nekaj," se je čez malo časa odkašljaj.

Patri so se vedečno ozrli vanj, glas mu je bil tak, da so pričakovali še prav posebnih novic.

"Cesar Maks II. po svojem bratu nadvojvodu in deželnemu knezu prosi stiški samostan, da bi mu posodili tri tisoč goldinarjev!"

"Oj — grdo velika vsota!" je levica mrmrala. "Kaj cesar misli, da mi denar delamo?"

"In če ne zmoremo te vsote, se nam priporoča, da zastavimo ali prodamo nekaj tlačanskih

vasi," je opat obotavljaje, skraj boječe povedal.

"Zastavimo! Prodamo!" je levica že vrela. "Kakor bi bili tlačani goved."

"Naj le poskusijo, kako se tlačanom kruh peče pod posvetno gosposko!" je desnica dražila.

"Še dalje se nam svetuje, naj vikarji po naših župnijah pobere davščino kar za dve leti naprej in nam jo brž ko brž oddado."

"In ubogi tlačani naj se lepo otero do kože, ko v teh hudih časih še za sproti več ne zmagujejo dajatev!" je levica nejevoljno godrnjala.

"Na Dunaju jim menda malha nima dna, saj so davki vsako leto hujši!"

"In koliko vrst jih je in zmerom si izmišljajo novih."

"Potlej naj se pa še kdo čudi, če se ubogi tlačani pripravljajo za upor!"

"Le kam gredo vsi ti veliki denarji?"

"Stroški za obrambo meje pozoro vse," se je desnica važno glasila.

"Lepa bramba, ko Turek ali kdor že vre čez mejo, kadar in koder hoče!" je levica vedela svojo.

"O, pobrani davki se tratijo na cesarskem dvoru in v velikih palačah po nemških mestih, ki so daleč od turške meje."

"Kakor ne bi morali plačevati še posebnih davkov za darove knezom in knežnam, generalom in glavarjem!"

"Od najnižjega birača pa do najvišjega velikaškega bahača in postopača: vsi kradejo in zapravljajo naše in tlačanske denarje!"

"Vsota treh tisočev je res prevelika," je opat vzdihoval. "Ne zberemo je zlepa. A zastavljali in prodajali tlačanov vendar ne bomo in jih tudi ne drži za bodoče davke."

"Zadolžimo se, cesarju se sicer zamerimo!" je desnica svetovala.

"Dolgove je treba vračati!" je levica opominjala.

"Boljši časi bi lajšali vračanje."

"Vsak dolg kotj mlade, ime nujejo se obrestiti."

"Grof iz Žužemberka je denaren, morda bi posodil po zmerilih chrestih."

"Oderuh je in samogoltnik; tudi tlačana še ni vrnil, v zdravi smo z njim."

Patri se niso mogli z bogati. Opat je vstal in šel, češ, to zoprna skrb naj se nekoliko prespi, posojilo dajati ni nikdar brekasno.

Laže mu je bilo. Razodel je patrom svojo nujno in jo tudi preložil na njihove rame. Naj le pomagajo skrbeti, kako bi se dala razmotati najprave. Posebno pa je bil zadovoljen, da se niso preveč upirali osvoboditvi Trlepovega Janeza.

Samo Kablič, Kablič. . . Zanj bo vendarle še treba stopiti do grofa. Obenem bi ga trdo zagrabil tudi zaradi luteranov, ki se tako množijo v Žužemberku.

A k opatu je kmalu prihitel prior Benedikt in povedal, da je gospod Semenčič poslal slovačico, kaj se je zgodilo grofinji Ani.

Strašna novica je opatu okrenila misli.

"V te žalostne dni mi pa res ne kaže pestiti grofa," je dejal.

"Po tej nesreči se umeči in obrne k Bogu," je pater prior kimal. "Takale pokora utegne človeku dati drugo srce."

"Kajpak, človek naj Boga išče tudi v srcu. Kdor ga ne čuti tam, ga ne najde nikjer več."

"Pač res. Ljubi Boga iz vsega srca in svojega bližnjega kakor samega sebe, nista prav za prav dve zapovedi, marveč po smislu ena sama."

"To zapoved prevlepo izpolnimo tudi z osvoboditvijo Trlepovega Janeza. Trlepovini vrnemo dobro za dobro, osrečimo dvojce mladih ljudi in preprečimo, da bi se Trlepov in Stepi-

čev rod bota in po strani gledala."

XVII

Janez bi bil Ančki vsaj povedal rad, kako lepo se jima sreča suče, pa mu je oče zabil, naj, dokler se vse ne uredi, tudi njej zamolči, kaj je obljubil opat. Tako je težko sam nosil veliko srečo. Še pod oknom se ji ni upal več, izdal bi se ali pa zameril njenemu očetu, če bi zvedel, da že snubi na svojo pest.

"Mirno čakaj," ga je težil tudi deseti brat, ki je tiste dni dosti begal med Žužemberkom in Malim Gabrom, sicer pa s Polono bival pri gospodu Semenčiču.

"Teško je čakati, ko mi umpravi, da bi se zdaj že smel bližati z neko večjo pravico."

"Beži no!" se je deseti brat smejal. "Um pa ljubezen! V ljubezni je umnosti treba toliko, kolikor petelina na zvoniku ali pa repa krajinški koki."

Janez je molčal, a vsak dan, ki ga še prebo brez Ančke, se mu je zdel neumno zavrnjen.

"Le tiho bodi," se je deseti brat skrivnostno smejal: "okoli Stepičevine za zdaj nikar ne hodi, saj ti ne uide!"

A sam je vohal povsod, tudi po Žubini.

Stepič, glejte, se je močno sprevergel. Pogovor s Trlepom in potlej še z opatom ga je presukal.

"Če Janeza osvobodijo, nemara res ne bi bil napačen zet. Iz čislane hiše je, možki, pameten je, rod mu je zdrav in staroben," je preudarjal in se vdajal.

"In če bi se res ukresali novi kmečki upori, bi mi domaćija bila varna. Kjer bi domoval kdo Trlepovih, tja se nihče ne bi upal z zlo namero."

Zagovednost ga je nekoliko pustila, mogočnost se mu je unesla.

A tlačani so mirko gledali izpod klobuka, med njimi je tiho vrelo. Pončji so se utrinjali zvezde, kakor bi se trgale z nebesa, vsa pota so bila polna tihih mož, ki so hiteli od vasi do vasi, podnevi so se jate črnih ptic spreletavale nad Temeniško dolino.

"Odkod se je naletelo toliko krokarjev?" so se tlačani čudili.

"Pa res. Tle črnuhi ne pomenijo nič dobrega."

"Vojska bo; zdaj zdaj začno nabirati vojščakov."

"Da, v cerkvi so oznanili. Pa krokarji pomenijo še kaj hujšega."

"Kakor da vojska ne bi bila že zadosti veliko zlo!"

"Hrvaški hodotaji lazijo po deželi in nagovarjajo ljudi, da bi se spet udarili za staro pravdo."

"Tako bo le res, kar smo ondan slišali v Mirniški janti."

"Molči in čakaj znamenja — saj si slišal..."

Štepič je slišal pogovor, velika skrb mu je zlezla na rame. Pa je šel in zbral hišne dragotine: zlate in srebrne verižice, srebrne in medeninaste sklepance, prstane, stare beneške zlatnike, s srebrom okovan napitni rog in dosti še drugih, ki jih je stara domaćija hranila od roda do roda. Vse je dal v velik lončeni pisker, zatlačil s predivom in pazdirjem in pokril s škrljo.

"Tudi mene bi se utegnili lotiti in opliniti!" je škripal z zobmi.

Ponoči je na vrtu med koreninami stare tepke tri pedi proč od debela odrezal debelo važo in izkopal dva komolca globoko jamo, spustil vanjo pisker, zasul in pokril z važo, da se ni več poznala prekopana prst.

Vse skupaj je potlej trdno zagovoril.

"V imenu pri Klemenu, pri škinkovcu, vrabcu in malnarjevem hlapcu, ki se je obesil in visel dni in noči tri — naj ga vse žive dni boli, po smrti pa mu na duši gori, kdor bi se doteknil teh mojih stvari..."

Podplat in urbas, kača kačon — hokus, pokus, fokus!"

Med to čudno zakletvijo je trikrat obšel skriti zaklad in se, oči upirajoč v tepko, ritenski umeknil v hišo, še enkrat pogledal skozi okno in zagovor pribil z obrnjenimi črkami besede Amen — Nema.

Od vrtnega plota se je previdno odtrgal deseti brat in zdrnil proti Temenici. V Malem Gabru je v senici poiskal Janeza.

"Doma bodi podnevi in ponoči!" mu je šepetal. "Pote pridem zdaj zdaj."

"Saj sem doma zmerom. Ali je kaj hudega?"

"Zate nič, za nekoga drugega pa nemara bo."

"Kaj več pomniš, kaj sva se ondan domenila v Mirniški janti?"

Janez je pokimal, zašepetal; vrcče mu je postalo, spomnil se je valpta Ruperta.

"Kamor hočeš, pojdem, samo da ga dobom podse!"

A deseti brat ni odgovoril precej, le oči so se mu svetile iz t-

me, kakor mačku pred mišjo luknjo.

"Pripravi se, nemara pojdeva že jutri večer," je čez čas rekel. "Pa ne bova sama."

"Kdo še? Vsaj še to povej. Ali ga poznam?"

"Peter Klepec. Druge družine ne poznaš"

"Kjer je Peter Klepec, bi še druga družina, mislim, bila le za napoto."

"Pripravi si čekan ali kar že in čakaj," je deseti brat premišljal in se izkocabal iz senice.

Vzela ga je tema pod oknom Marinkine kočje ga je spet dala.

Potrkal je ob okence in tiho zaklical.

Lina se je hitro cdprla, iz nje

je pogledala belina Marinkinega obraza.

"Hentaj te, se je deseti brat posmehtil, "rada se oglašas, vidi se, dedca še nimaš doma."

"O, ti si, kaj bi pa rad?"

"Tebe ne, prezvest sem svoj, da veš," jo je dražil. "No, le stoji, tvojemu pa že povem, kako rada si mi odprla ko sem sleparil pri tebi."

"Povej hitro, kaj bi rad," je krotko rekla, ni se mu upala zameriti s hudo besedo.

"Oznanjam ti veselo novico, mož, glej, se ti vrne zdaj zdaj!"

"Bog ti daj zdravja, ljubi človek, saj vem, ti ga čmets, če nihče ne," je sklenila roke.

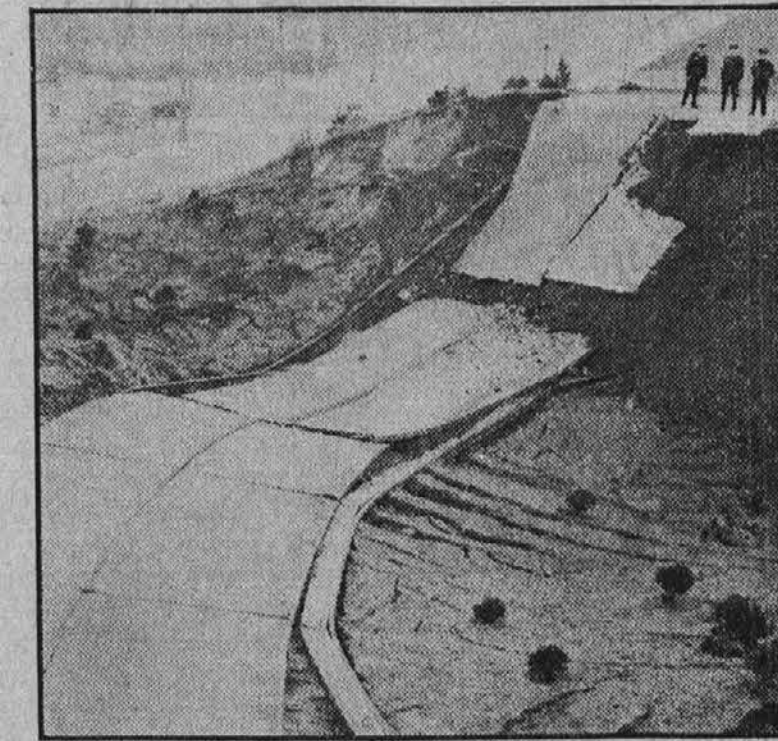
(Dalje prihodnjije)

Tisoče stoletij od danes se bosta ta dva kamenita obraza gledala čez obzorje Dakote iz višine Mt. Rushmore. To sta glavi George Washingtona in Thomasa Jeffersona, ki ju klešejo iz kamna na gori v Rushmore v Dakoti. Kako ogromna sta ta spomenika, kaže dejstvo, da samo v dolbini enega očesa lahko stoji štirje možki.

Malokdaj se vidi senatorja Boraha iz Idaho in njegovo soprogo, da bi se udeležila kake javne prireditve. Ampak sedaj pa, ko namerava kandidirati za predsednika Zedinjenih držav, bo pa že večkrat moral v javnost.

Iz hriba Lone Mountain pri San Franciscu je zagrmel plaz v dolino, ki je napravil mnogo škode. Na sliki se vidi, kako je plaz uničil močno cementno cesto, ki mu je bila na poti.

Za plumberska dela in za napeljavo cirkote se povzročite v
A. J. BUDNICK
6707 St. Clair Ave.
tel. Henderson 3289 ali telefonske
raite na dom KENNEDY 0238 M

Cimperman Coal Co.
1261 Marquette Rd.
Henderson 3113
DOBER PREMOG IN TOČNA
POSTREŽBA
Se priporočamo
F. J. CIMPURMAN
J. J. FRERICKS

